

Környezetvédelmi ráfordítások és környezetvédelmi ipar, 2013

Tartalom

Összefoglaló	1
Környezetvédelmi ráfordítások	1
Környezetvédelmi ipar	3

Összefoglaló

Magyarországon 2013-ban a gazdasági szervezetek környezetvédelmi beruházás formájában 127 milliárd forintot költöttek a környezetszennyezés vagy bármilyen más környezetkárosítás megelőzésére, csökkentésére és megszüntetésére, reálértékben 10%-kal kevesebbet, mint az előző évben. A termelési folyamatokat alapvetően nem változtató, úgynevezett közvetlen környezetvédelmi beruházás a fenti összeg 89%-a volt, a termelési folyamatokba beépülő, azokat módosító integrált beruházások 11%-ot tettek ki.

A környezetterhelés csökkentését szolgáló berendezések működtetéséhez rendelhető, szervezeten belüli, folyó ráfordítások értéke 198 milliárd forint volt, összehasonlítva áron 14%-kal kevesebb az előző évinél. Ebből 58%-kal részesedett a szennyvíz-, 25%-kal a hulladékkezelés, 8,3%-kal pedig a talaj és a felszín alatti vizek védelme.

A gazdasági szervezetek 2013-ban a környezetvédelmi szolgáltatásokért külső szolgáltatóknak 126 milliárd forintot fizettek ki, reálértékben 7,3%-kal kevesebbet az előző évinél. A teljes összeg 66%-át hulladékkezelésre, 29%-át szennyvízkezelésre fordították.

A levegőt, a vizet és a talajt ért környezeti károk mérését, megelőzését, korlátozását, minimalizálását vagy helyrehozását szolgáló környezetvédelmi ipar nettó árbevétele 407 milliárd forint volt, ennek 19%-át a külföldi értékesítések tették ki. A környezetvédelmi termékeket előállító vagy ilyen irányú szolgáltatást nyújtó vállalkozások a környezetvédelmi ipari tevékenységükkel összefüggésben közel 18 ezer főt foglalkoztattak.

Környezetvédelmi ráfordítások

A nemzetgazdaság **környezetvédelmi beruházásai** 2013-ban 127 milliárd forintot tettek ki, ennek 89%-a közvetlen, 11%-a folyamatba integrált környezetvédelmi beruházás formájában valósult meg. Az előző évhez képest az összes környezetvédelmi beruházás volumene 10%-kal csökkent. A közvetlen környezetvédelmi beruházások volumene 7,1%-kal, az integrált beruházásoké közel egyharmadával esett vissza.

Környezetvédelmi beruházásnak minősül minden olyan beruházási ráfordítás, amelynek elsődleges célja a környezetszennyezés vagy bármilyen más környezetkárosítás megelőzése, csökkentése és megszüntetése. A környezetvédelmi beruházások két csoportra bonthatók. A közvetlen környezetvédelmi beruházások olyan pótlóla-

gos beruházások, amelyek nem, vagy csak minimális mértékben változtatják meg a termelési folyamatot. Elsődleges céljuk a szennyvezések, környezetkárosítások mérséklése, elhárítása, ellenőrzése. Az integrált környezetvédelmi beruházások közé a termelés technológiai folyamatába beépülő eljárások tartoznak, amelyek a termelési folyamatot oly módon változtatják meg, hogy kevesebb szennyező anyag, illetve környezetkárosítás keletkezzen, mint amennyi az eljárás nélkül keletkezne.

1. tábla

Környezetvédelmi beruházások

(millió forint)

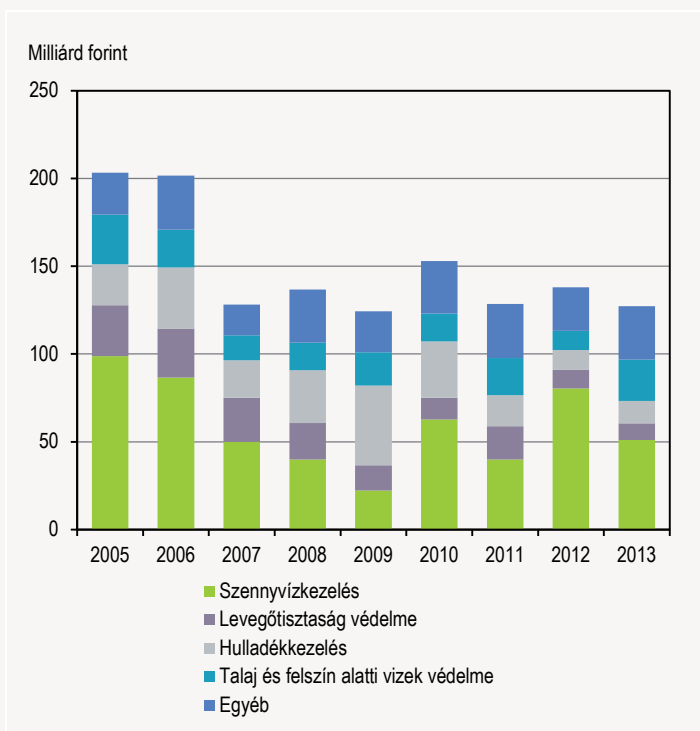
Év	Közvetlen	Integrált	Összesen
2009	108 583	15 698	124 281
2010	135 369	17 585	152 953
2011	101 227	27 341	128 569
2012	118 761	19 291	138 051
2013	113 656	13 650	127 305

2013-ban a nemzetgazdaság környezetvédelmi beruházásainak mintegy 40%-át szennyvízkezelésre, 18%-át a talaj és a felszín alatti vizek védelmére, 10%-át hulladékkezelésre fordították. A levegőtisztaság védelmére irányuló beruházások 7,4, a táj- és természetvédelemre irányuló 5,5%-kal részesedtek a teljes összegből. A **közvetlen környezetvédelmi beruházások** 43%-át a szennyvízkezelés megelőzését, illetve a szennyvíz kezelését célzó beruházások tették ki, ezek aránya jelentősen csökkent az előző évi 62%-hoz képest. A **folyamatba integrált beruházások** esetében a levegőtisztaság védelmére irányuló beruházások aránya 28% volt, ettől szinte alig marad el a talaj és felszín alatti vizek védelmét célzó beruházások részaránya.

A gazdasági ágak közül a közigazgatásba sorolt gazdasági szervezetek részesedése volt a legjelentősebb: beruházásaik 2013-ban az összes környezetvédelmi beruházás felét adták, ami kismértékű csökkenés az előző évi 51%-os részarányhoz képest. A közigazgatásba sorolt szervezetek közvetlen környezetvédelmi beruházásainak közel háromnegyede a szennyvízkezelésre irányult, ennek jelentős hányadát a települési önkormányzatok szennyvízcsatorna-hálózatának fejlesztése tette ki. Az összes környezetvédelmi beruházás 15%-a a feldolgozóiparban, 14%-a pedig a vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmegelőzés ágba sorolt gazdasági szervezeteknél realizálódott. A szállítás, raktározás, illetve az oktatás ágba sorolt gazdasági szervezetek környezetvédelmi beruházásainak részaránya 6, illetve 7% volt.

Környezetvédelmi beruházások környezeti területek szerint

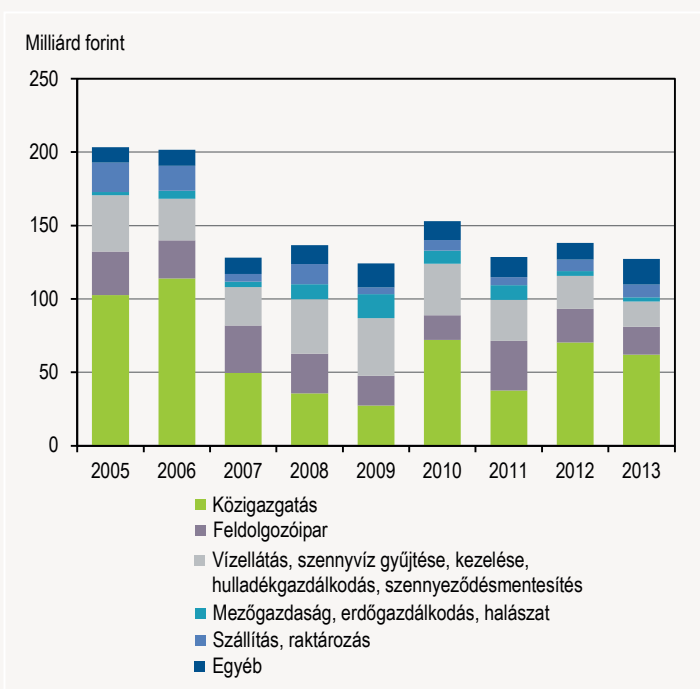
1. ábra

A feldolgozóipar környezetvédelmi beruházásai reálértéken 19%-kal, közel 4 milliárd forinttal csökkentek az előző évhez viszonyítva. A gazdasági ág környezetvédelmi beruházásainak 30%-a hulladékkezelésre, 21%-a a talaj és felszín alatti vizek védelmére, 20%-a a levegőtisztaság védelmére irányult.

Környezetvédelmi beruházások gazdasági ágak szerint

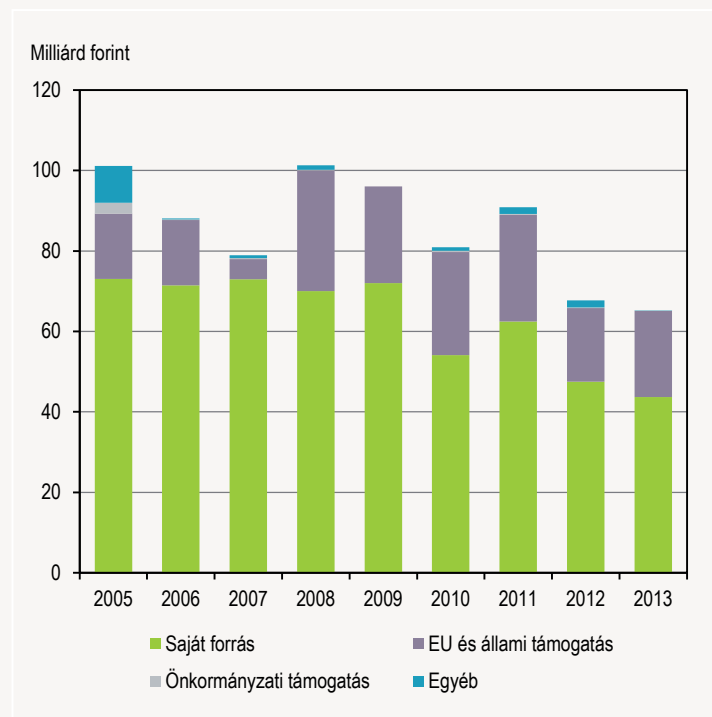
2. ábra

A közigazgatáson kívüli gazdasági szervezetek környezetvédelmi beruházásai 67%-át valósították meg saját anyagi forrásaik terhére, beruházásaik 7,3%-át közvetlen állami, 26%-át EU-támogatás finanszírozza.

3. ábra

Környezetvédelmi beruházások finanszírozás szerint, a közigazgatáson kívüli ágakban

Az összes környezetvédelmi beruházás anyagi-műszaki összetételét vizsgálva a megfigyelt időszakban 68%-ot tettek ki az épület-, illetve építményberuházások, 25%-ot a gép-, berendezés- vagy járműberuházások, illetve 7,3%-ot az egyéb beruházások, ideértve a környezetvédelmi beruházás megvalósítása érdekében történő föld- vagy telekvásárlást is.

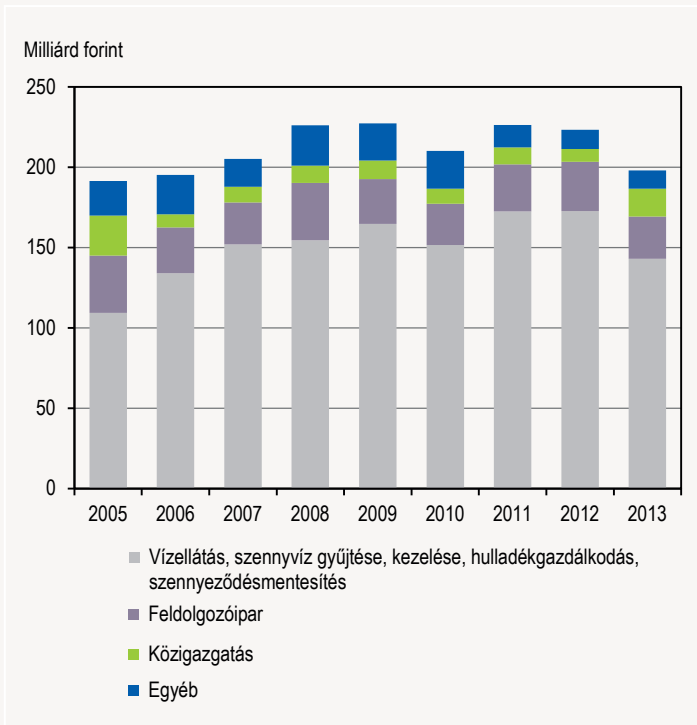
A gazdasági szervezetek környezetvédelmi folyó ráfordításai alapvetően két csoportba oszthatók. 1. Ha egy szervezet saját maga gondoskodik a környezetszennyezés csökkentéséről vagy megelőzéséről, ez szervezeten belül folyó ráfordítás. 2. A szennyezést okozó anyagok (jellemzően a keletkezett hulladék, illetve a szennyvíz) ártalmatlanítása külső (környezetvédelmi) szolgáltató igénybevételével.

A nemzetgazdaságban a **szervezeten belüli folyó környezetvédelmi ráfordítások** értéke 2013-ban 198 milliárd forint volt, összehasonlítva az előző évhez viszonyítva. A szervezeten belüli folyó ráfordításokból 58%-kal részesedett a szennyvíz-, 25%-kal a hulladékkezelés, a ráfordítások 8,3%-a pedig a talaj és a felszín alatti vizek védelmére irányult.

A szervezeten belüli folyó környezetvédelmi ráfordítások 72%-a a vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyződésmosás ágba sorolt gazdasági szervezeteknél jelentkezett. Ettől jelentősen elmaradt a feldolgozóipar részesedése, ami az összes szervezeten belüli folyó ráfordítás 13%-át tette ki.

4. ábra

Szervezetek belüli folyó környezetvédelmi ráfordítások

A gazdasági szervezetek 2013-ban a **környezetvédelmi szolgáltatásokért külső szolgáltatóknak** mintegy 126 milliárd forintot fizettek ki, összehasonlítva áron 7,3%-kal kevesebbet az előző évhez képest. A környezetvédelmi szolgáltatások ellenértékének 66%-át hulladékkezelésért, 29%-át szennyvízkezelésért (ideértve a tartályban gyűjtött szennyvíz elszállítását) fizették. A feldolgozóiparba tartozó gazdasági szervezetek 49 milliárd forintot fordítottak környezetvédelmi szolgáltatásokra, a teljes összeg 39%-át. Ezek a szervezetek az összes külső szolgáltatóknak fizetett összeg 61%-áért hulladékkezelési, 33%-áért pedig szennyvízkezelési szolgáltatást vásároltak.

Az adatgyűjtésbe bevont, nem környezetvédelmi iparral foglalkozó gazdasági szervezeteknél a környezetvédelemmel összefüggésben 2013-ban 4,9 ezren álltak alkalmazásban, 14%-kal többen az előző évinél. A korábbi évekhez hasonlóan a környezetvédelemmel kapcsolatban foglalkoztatottak valamivel kevesebb mint kétharmadát (65%) szellemi munkakörben alkalmazták.

Környezetvédelmi ipar

Magyarországon 2013-ban – a megfigyelésbe bevont szervezetek adatszolgáltatása alapján¹ – a **környezetvédelmi iparba** tartozó gazdasági szervezetek által értékesített termékek és szolgáltatások **nettó árbevétele** 407 milliárd forint volt, összehasonlítva áron 5,0%-kal kevesebb az előző évihez képest.

Környezetvédelmi szolgáltatásoknak, termékeknek és technológiáknak azokat a szolgáltatásokat, termékeket, illetve technológiákat tekintjük, amelyek valamilyen formában csökkentik a környezeti kockázatot, minimalizálják a szennyezés kibocsátást vagy az erőforrások felhasználását.

A környezetvédelmi ipar összes árbevételeinek 99,6%-a a környezeti szennyezések közvetlen csökkentését szolgáló termékek előállításából és

szolgáltatásnyújtásból származott. A környezetszennyezések integrált csökkentését szolgáló technológiák és termékek előállításából származó nettó bevétel alig valamivel több mint 1,5 milliárd forint volt.

A környezetvédelmi ipar exportértékesítése 2013-ban 76 milliárd forintot tett ki, ez az összes környezetvédelmi ipari értékesítés 19%-a. Az exportértékesítés az előző évihez viszonyítva közel 23 milliárd forinttal, összehasonlítva áron 25%-kal csökkent.

2. tábla

A környezetvédelmi ipari értékesítés értéke

(millió forint)		
Év	Nettó árbevétel	Ebből: exportárbevétel
2009	355 019	56 250
2010	364 371	68 872
2011	417 308	78 119
2012	416 612	99 048
2013	407 488	76 428

A szennyezés közvetlen csökkentésére irányuló szolgáltatások nyújtásából származó mintegy 379 milliárd forintos nettó árbevétel – az előző évekhez hasonlóan – jelentősen meghaladta a különböző gépek, berendezések, felszerelések előállításából (20 milliárd forint) és a környezetvédelmi technológiákból (építési-szerelési tevékenységből) származó (7 milliárd forint) árbevételt. A szolgáltatásnyújtásból származó nettó árbevétel – összehasonlítva áron számolva – 0,6%-kal csökkent. Közel felére esett vissza a gépek, berendezések, felszerelések előállításából származó nettó árbevétel volumene, a környezetvédelmi technológiákból származó nettó árbevétel viszont összehasonlítva áron 10%-kal nőtt az előző évhez viszonyítva.

3. tábla

Közvetlen szennyezéscsökkentési célú termék-előállítás és szolgáltatásnyújtás nettó árbevétele

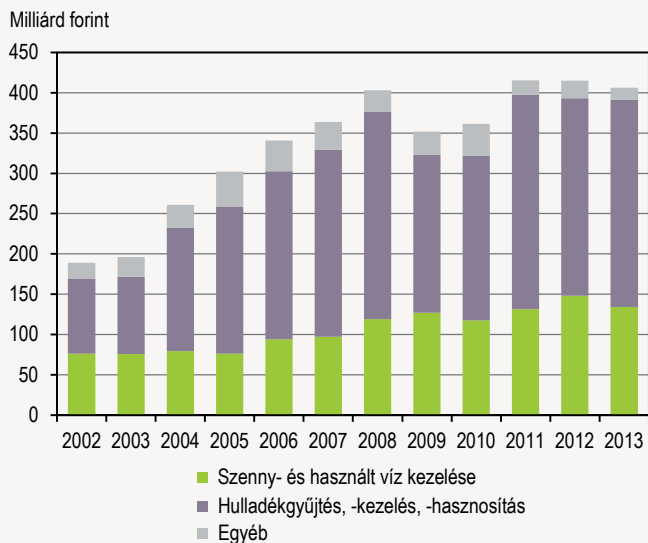
(millió forint)				
Év	Termék-előállítás	Szolgáltatásnyújtás	Környezetvédelmi technológiák (építési-szerelési tevékenység)	Összesen
2009	35 509	306 535	10 084	352 128
2010	27 891	324 025	9 499	361 416
2011	25 992	381 224	8 023	415 239
2012	38 884	370 009	6 240	415 133
2013	20 188	378 729	7 056	405 973

A közvetlen szennyezéscsökkentésre irányuló környezetvédelmi iparon belül a nettó árbevétel szempontjából két környezeti, illetve erőforrás-gazdálkodási területre irányuló tevékenység emelkedik ki: a hulladék gyűjtésével, kezelésével és ártalmatlanításával, újrahasznosításával a gazdasági szervezetek 63%-kal, a szenny- és használt víz kezelésével foglalkozók pedig 33%-kal részesedtek az összes közvetlen szennyezéscsökkentésre irányuló környezetvédelmi ipari árbevételből. A hulladékgazdálkodással foglalkozó gazdasági szervezetek adták a környezetvédelmi ipar összes exportárbevételének 94%-át, ennek jelentős hányada a szilárd hulladék hasznosításából származik.

¹ A megfigyelési kör évente kismértékben bővül, a megfigyelésbe bevont szervezetek körének meghatározását lásd [módszertan](#).

5. ábra

Közvetlen szennyezéscsökkentési célú termék-előállítás és szolgáltatásnyújtás környezeti területek szerint

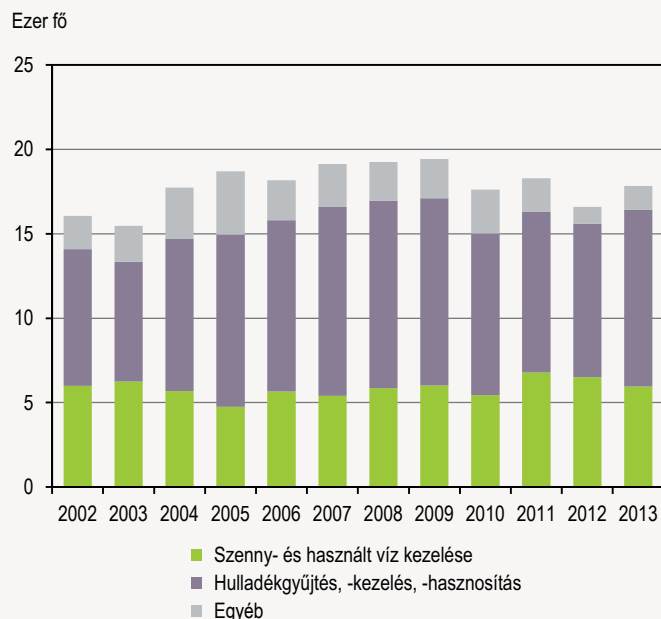
A gazdasági szervezetek a környezetvédelmi ipari tevékenységgel összefüggésben 2013-ban közel 18 ezer főt foglalkoztattak, mintegy 4%-kal többet, mint 2012-ben. A közvetlen szennyezéscsökkentésre irányuló termék-előállításban és szolgáltatásnyújtásban a környezetvédelmi iparral összefüggésben foglalkoztatottak 99, az integrált szennyezéscsökkentést szolgáló technológiák és termékek előállításában 1,0%-a (185 fő) tevékenykedett.

A környezetvédelmi ipar meghatározó ágazatait tekintve a hulladékgazdálkodás ágazat 182 milliárd forint nettó árbevételt ért el 2013-ban, összehasonlítva áron 2,3%-kal kevesebbet az előző évihez képest. Az ágazat környezetvédelmi ipari nettó árbevételének 97%-a hulladék gyűjtéséből, kezeléséből és ártalmatlanításából, valamint az azokhoz kapcsolódó termékek és technológiák előállításából származott.

A víztermeléssel, -kezeléssel és -elosztással foglalkozó szervezeteknek környezetvédelmi iparhoz való hozzájárulása elsősorban a szennyvízkezelési tevékenységükből fakadt. 2013-ban az ágazat összes környezetvédelmi iparhoz kapcsolódó 79 milliárd forintot kitevő nettó árbevételének 93%-a származott ebből a tevékenységből. Az összes nettó árbevétel összehasonlítva áron 8,8%-kal volt több, mint az előző évben.

6. ábra

A közvetlen szennyezéscsökkentéssel összefüggésben foglalkoztatottak száma

A szennyvíz gyűjtése, kezelése gazdasági ágazatba sorolt szervezetek környezetvédelmi ipari tevékenységből származó árbevétele (amelynek nagysága összehasonlítva áron 3,9%-kal csökkent 2012-hez viszonyítva) a vizsgált időszakban 46 milliárd forintot tett ki, ebből az ágazat szennyvízkezelési tevékenysége 90%-kal részesedett.

Hulladék-nagykereskedelemből 2013-ban, 13%-os volumennövekedést követően, 59 milliárd forint árbevétel származott szinte teljes egészében a hulladékgazdálkodási tevékenységből (azon belül pedig túlnyomórészt a szilárd hulladék újrahasonosításából).

A szennyeződésmentesítés, egyéb hulladékkezelés gazdasági ágazatba tartozó szervezetek környezetvédelmi ipari értékesítésének nettó árbevétele a vizsgált időszakban 9 milliárd forint volt, összehasonlítva áron vizsgálva közel 40%-kal kevesebb az előző évihez képest. Az ágazat környezetvédelmi ipari árbevételének 56%-a a hulladékok gyűjtéséhez, kezeléséhez és ártalmatlanításához, 39%-a pedig a talaj és felszín alatti vizek védelméhez kapcsolódó tevékenységhez köthető.

További információk, adatok (linkek):

[Módszertan](#)
[Táblák](#)
[Táblák \(STADAT\)](#)
www.ksh.hu

Elérhetőségek:

kommunikacio@ksh.hu
[Információs szolgálat](#)
 Telefon: (+36-1) 345-6789